

طرح شاخص مدیران خرید دی ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اقتصادی ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شاخص صنعت - دوره شصت و چهارم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت در دی ماه با ثبت عدد ۵۱/۶۵ نسبت به ماه قبل بهبود داشته است، اگرچه در ۴ ماه اخیر دومین کمترین مقدار خود را ثبت کرد است.
- ✓ شاخص مقدار تولید در دی ماه (۵۳/۰۲) در مقایسه با آذرماه اندکی افزایش داشته، هرچند در سری چهارماهه خود پس از آذر ماه کمترین مقدار را دارد.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان با ثبت مقدار ۵۱/۲۷ در مقایسه با آذرماه افزایش داشته، اگرچه تقاضای کل صنعت اندکی بهبود داشته اما همچنان در اکثر زیربخش‌های صنعت با کاهش روبرو است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۷/۹۲) برای هفتمین ماه پیاپی از تیرماه کاهش داشته است.
- ✓ شاخص میزان استخدام نیروی کار (۴۶/۸۹) در مقایسه با ماه گذشته شدت کاهش بیشتری داشته و **بیشترین نرخ کاهش ۲۲ ماه گذشته از فروردین ۱۴۰۱** را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا (۴۷/۲۸) همچنان برای هفتمین ماه متولی روندی کاهشی داشته است.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه ۱۷۰/۰۱ بیشترین مقدار ۷ماهه از تیر ماه را به ثبت رسانده است.

شاخص کل اقتصاد - دوره پنجاه و دوم

- ✓ شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در دی ماه مقدار ۵۰/۸۴ محاسبه شده است و نسبت به ماه قبل افزایش داشته و در محدوده مرزی ۵۰ قرار گرفته و طی ۵ ماه اخیر دومین کمترین مقدار را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در دی ماه (۴۹/۵۰) همچنان برای دومین ماه پیاپی کاهشی است و بخش‌های خدمات و کشاورزی و ساختمان شاهد کاهش بیشتری در فعالیت‌ها بوده‌اند.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده در دی ماه (۴۹/۸۵) برای دومین ماه متولی کاهش داشته و شرکت‌های تأمین نهاده‌های مورد نیاز با چالش روبرو هستند.
- ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی با ثبت مقدار ۴۹/۱۲ به کمترین میزان ۴ ماه اخیر رسیده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در دی ماه (۴۷/۷۷)، برای هفتمین ماه متولی از تیرماه، کاهش در صادرات را نشان می‌دهد، هرچند نسبت به ماه گذشته، از شدت کاهش آن کاسته شده است.
- ✓ شاخص میزان فروش کالاهای خدمات برای سومین ماه پیاپی کاهش داشته (۴۸/۳۳) و کمترین مقدار شش ماهه اخیر از مردادماه را به ثبت رسانده است.

روندهای شاخص کل اقتصاد و همچنین شاخص صنعت در ماه دی ۱۴۰۲ بیانگر این نکته اساسی است که وضعیت فعالیت‌های اقتصادی در این ماه تا حدودی مشابه ماه قبل است و شواهد نشان می‌دهد که در بخش صنعت از رکود ماه قبل کاسته شده است. یافته‌های این گزارش حاکی از آن است نوسان نرخ ارز با توجه به اینکه شرکت‌ها با کمبود شدید نقدینگی و سرمایه در گردش مواجه هستند، بروز مشکلات در تأمین مواد اولیه را به دنبال داشته و به نظر می‌رسد به دلیل نایابی‌اری و افزایش نرخ ارز شوک جدیدی به بخش تولید وارد شود. از طرفی، تداوم سیاست‌های نادرست و وضع قوانین غیرکارشناسانه نیز ادامه کاهش صادرات را به دنبال داشته است. در چند ماه گذشته بخش قابل توجهی از شرکت‌ها با ظرفیت پایینتر از توان خود تولید کرده‌اند، بنابراین برای جبران فشار هزینه‌ها و با توجه به کمبود مواد اولیه و مشکلات تأمین مالی، نیروی انسانی خود را کاهش داده‌اند. این در حالی است که بسیاری از شرکت‌ها نیز در ماههای اخیر به دلیل شرایط اقتصادی کشور با کمبود نیروی کار ماهر و عدم تمايل نیروی انسانی به اشتغال روبرو هستند.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI بخش صنعت جهان، که توسط IFPSM و J.P.Morgan ISM و با همکاری S&P Global تهیه شده است، در ماه ژانویه، به مقدار ۵۰/۰ رسیده که نشانه‌هایی از ثبات را در بخش تولید جهانی در آغاز سال ۲۰۲۴ نشان می‌دهد. در ژانویه، مقدار تولید پس از ۷ ماه متوالی انقباض، برای اولین بار پس از ماه می ۲۰۲۳، افزایش یافته است و چشم‌انداز سال ۲۰۲۴ نیز روشن ارزیابی شده است. شاخص مقدار تولید در چین، هند و بزرگ‌ترین افزایش یافته و در ایالات متحده، ژاپن و منطقه یورو با سرعت کندتری کاهش یافته است. در آغاز سال ۲۰۲۴، مشکلاتی در زنجیره تأمین به وجود آمد که در برخی از موارد به دلیل اختلالات ناشی از بحران دریای سرخ گزارش شده است. زمان تحويل سفارش، در سراسر جهان (با افزایش در ایالات متحده، منطقه یورو، ژاپن و بریتانیا) برای اولین بار از ژانویه ۲۰۲۳ افزایشی گزارش شده است.

آخرین نظرسنجی گردآوری شده، نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در دی ماه مقدار ۵۰/۸۴ محاسبه شده است و نسبت به ماه قبل افزایش داشته و شاخص در محدوده مرزی ۵۰ قرار گرفته و اکثر کسبوکارها شرایط را مانند ماه قبل گزارش کرده‌اند. این شاخص طی ۵ ماه اخیر دومین کمترین مقدار خود را به ثبت رسانده است و در دی ماه در میان مؤلفه‌های اصلی به غیر از میزان سفارشات جدید مشتریان و سرعت انجام و تحويل سفارش، سایر مؤلفه‌های اصلی کمتر از ۵۰ ثبت شده‌اند.

شاخص میزان فعالیت‌های کسبوکار در دی ماه (۴۹/۵۰) همچنان برای دومین ماه پیاپی کاهشی است، البته شدت کاهش به دلیل نزدیک شدن به پایان سال در مقایسه با ماه قبل اندکی کمتر بوده است. رکود در فعالیت‌های کسبوکارها به دلیل نشانه‌های مستمر از ضعف گستردگی در تقاضا ناشی از فشارهای تورمی و همچنین کمبود شدید نقدینگی و مشکل کمبود سرمایه در گردش برای تأمین مواد اولیه و لوازم مورد نیاز در بسیاری از فعالیت‌ها همچنان ادامه دارد. در دی ماه بخش‌های خدمات و کشاورزی و ساختمان شاهد کاهش بیشتری در فعالیت‌ها بوده‌اند.

افزایش نرخ ارز و کمبود شدید نقدینگی کسبوکارها باعث شده تا شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده در دی ماه (۴۹/۸۵) برای دومین ماه متوالی کاهشی باشد و همچنان شرکت‌ها در تأمین نهاده‌های مورد نیاز خود با چالش رو برو هستند. نوسان نرخ ارز و عدم تخصیص ارز و تسهیلات بانکی، با توجه به منابع مالی محدود شرکت‌ها باعث شده تا در تأمین مالی برای تهییه مواد اولیه مورد نیاز دچار مشکل باشند.

با کاهش تقاضا و فعالیت‌ها، شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۹/۱۲) به کمترین میزان ۴ ماه اخیر رسیده است. براساس نظرات فعالان اقتصادی تداوم در کمبود مواد اولیه، ضعف تقاضا و هزینه‌های بالا و غیرقابل پیش‌بینی کسبوکارها، عدم تمايل به افزایش تعداد نیروی کار و حتی کاهش نیروی کار را به دنبال داشته و از سوی دیگر، نیروی کار نیز به دلیل فشارهای تورمی هزینه‌های زندگی و شرایط اقتصادی کشور با درنظر گرفتن دستمزد فعلی، دچار کاهش انگیزه برای ادامه فعالیت شده است.

شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در دی ماه (۴۷/۷۷)، برای هفتمین ماه متوالی از تیرماه، کاهش در صادرات را نشان می‌دهد، هرچند نسبت به ماه گذشته، از شدت کاهش آن کاسته شده است اما همچنان مانند ماههای اخیر اعمال سیاست‌های داخلی و وضع قوانین غیرکارشناسانه ناشی از تعهد ارزی، نوسانات نرخ ارز، عدم تخصیص ارز و به تبع آن افزایش هزینه تولید، باعث شده تا توان صادراتی شرکت‌ها پایین آمده و شاخص در هر سه بخش اقتصادی کاهش داشته‌است.

شاخص میزان فروش کالاهای خدمتی برای سومین ماه پیاپی کاهش داشته (۴۸/۲۳) و کمترین مقدار شش ماهه اخیر از مردادماه را به ثبت رسانده است. فشارهای تورمی پی در پی و ضعف گستردگی تقاضا از یک سو و موضع صادراتی ناشی از اعمال سیاست‌های نادرست از سوی دیگر کاهش فروش ماههای گذشته را به دنبال داشته است.

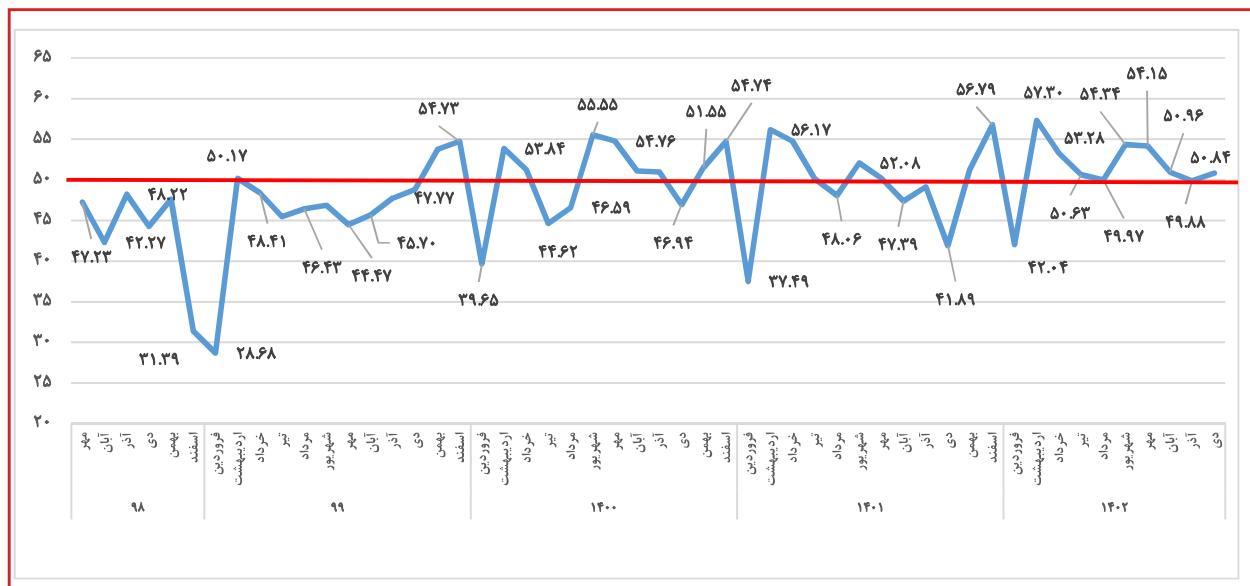
افزایش در شاخص قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده (۵۳/۴۰) در مقایسه با ماه قبل کاهش قابل توجهی

داشته است و نرخ افزایش نسبتاً کندتری نسبت به ماه قبل داشته است. کسبوکارها به دلیل شرایط رکودی نتوانسته اند هزینه های تولید را به مشتریان خود منتقل کنند و برای بهبود شرایط بازار و تقویت تقاضای مشتریان، علی‌رغم این که با قیمت نهاده های بالاتری مواجه شده اند، اما قیمت های فروش را به آن میزان افزایش نداده اند.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) دی ۱۴۰۲

آبان	آذر	دی	شاخص	
			شامخ کل اقتصاد	
۵۰/۹۶	۴۹/۸۸	۵۰/۸۴	مولفه های اصلی	میزان فعالیت های کسب و کار
۵۱/۴۳	۴۸/۸۳	۴۹/۵۰		میزان سفارشات جدید مشتریان
۴۶/۸۹	۴۷/۰۶	۵۱/۷۱		سرعت انجام و تحويل سفارش
۵۵/۵۶	۵۷/۰۵	۵۴/۲۸		موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۵۲/۱۹	۴۸/۶۴	۴۹/۸۵		میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۶۶/۹۱	۶۷/۴۵	۶۸/۷۵	مولفه های کمکی	قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۵۲/۹۰	۴۹/۵۴	۵۰/۰۳		موجودی محصول در انبار یا کارهای در حال تکمیل
۴۹/۸۱	۴۲/۹۱	۴۷/۷۷		میزان صادرات کالا یا خدمات
۵۱/۱۱	۶۰/۰۶	۵۳/۴۰		قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده
۶۱/۳۱	۶۰/۱۴	۶۰/۸۴		صرف حامل های انرژی
۴۹/۲۲	۴۸/۵۰	۴۸/۲۲	میزان فروش کالاهای خدمات	
۵۶/۰۱	۵۸/۲۳	۶۳/۹۴	انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در دی ماه با ثبت عدد ۵۱/۶۵، نسبت به ماه قبل بهبود داشته‌است، اگرچه در ۴ ماه اخیر دومین کمترین مقدار خود را ثبت کرده‌است. با این حال همچنان شامخ گروههای صنعتی در برخی رشته فعالیت‌ها با کاهش همراه است و رکود در تقاضا در نیمی از رشته فعالیت‌ها همچنان وجود دارد. در میان مؤلفه‌های اصلی، شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی و موجودی مواد اولیه بیشترین کاهش را داشته‌اند و در میان فعالیت‌های بخش صنعت نیز صنعت پوشک و چرم، کمترین میزان شامخ را در بین رشته فعالیت‌های صنعتی داشته‌است.

شاخص مقدار تولید در دی‌ماه (۵۳/۰۲) در مقایسه با آذرماه اندکی افزایش داشته، هرچند در سری چهارماهه خود بعد از آذر کمترین مقدار را دارد. اگرچه در برخی از فعالیت‌ها، شاخص تولید رشد داشته اما برخی دیگر از صنایع همچنان با رکود در تولید روبرو هستند و بسیاری از شرکت‌ها به دلیل کمبود منابع مالی و مواد اولیه همچنان با ظرفیت‌های پایین‌تر از توان خود فعالیت می‌کنند.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۱/۲۷) در مقایسه با آذرماه اندکی افزایش داشته، البته اگرچه تقاضای کل صنعت اندکی بهبود داشته اما همچنان در نیمی از زیربخش‌های صنعت با کاهش روبرو است و بسیاری از شرکت‌ها در دی ماه تقاضا را همچنان ضعیف گزارش کرده‌اند.

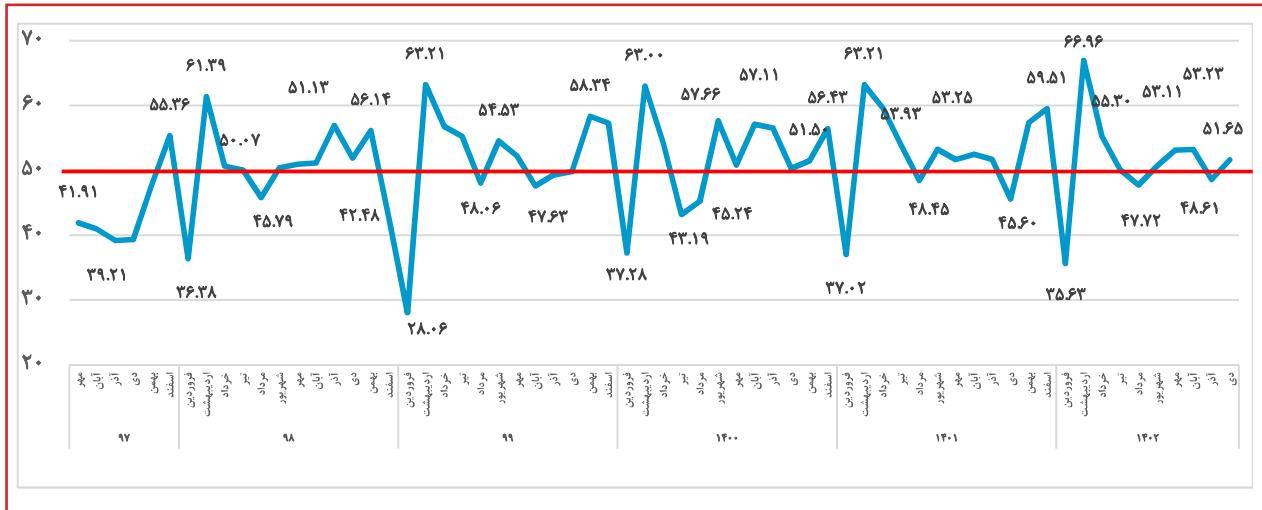
در دی‌ماه تولید کنندگان همچنان در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با کمبود روبرو هستند و شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۷/۹۲) برای هفتمین ماه پیاپی از تیرماه کاهش داشته‌است. علاوه بر تداوم مشکل کمبود نقدینگی ناشی از ضعف تقاضا، عدم تخصیص ارز و عدم تأمین مالی از سوی بانک‌ها، نوسان نرخ ارز و شوک قیمتی در بازار نیز زنجیره تامین مواد اولیه را تحت تاثیر قرار داده باعث شده تا شرکت‌ها در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود به شدت با مشکل روبرو باشند.

شاخص میزان استخدام نیروی کار (۴۶/۸۹) در مقایسه با آذرماه گذشته با شدت پیشتری کاهش یافته و بیشترین نرخ کاهش ۲۲ ماه گذشته از فروردین ۱۴۰۱ را به ثبت رسانده‌است. در شرایطی که شرکت‌ها به دلیل تداوم رکود تقاضا، کمبود نقدینگی و مواد اولیه، در ظرفیت‌های پایین‌تر از حد اکثر توان خود تولید می‌کنند، برخی برای کنترل هزینه‌های تولید، میزان اشتغال خود را کاهش داده‌اند و برخی دیگر نیز به دلیل عدم تمايل به اشغال نیروی کار در سطوح کنونی دستمزد و شرایط اقتصادی کشور با کمبود نیروی ماهر روبرو هستند، که برآیند این دو باعث کاهش سریعتر در شاخص میزان استخدام شده‌است.

شاخص موجودی محصول نهایی در انبار (۵۳/۶۷) در مقایسه با آذرماه افزایش داشته‌است. در دی‌ماه افزایش در میزان سفارشات جدید مشتریان و میزان فروش کمتر از میزان افزایش در تولید نسبت به ماه گذشته بوده، به این معنی که شرکت‌ها برای حفظ سطوح عملیاتی و جریان کاهش در ظرفیت تولیدی ماه‌های قبل، اندکی افزایش در تولید داشتند، اما باخثی از تولید خود را انبار کرده‌اند.

شاخص میزان صادرات کالا (۴۷/۲۸) همچنان برای هفتمین ماه متولی روندی کاهشی داشته‌است. همانند ماه‌های گذشته باخثی از کاهش صادرات به دلیل الزام به رفع تعهد ارزی بانک مرکزی به ویژه با توجه به آن که در اغلب موارد ارز حاصل از صادرات برای خریدهای آتی کالا و تجهیزات توسط شخص صادرکننده ذخیره می‌گردد، منجر به محدودیت فعالیت‌های تجاری صادرکننده در بازه زمانی تعیین تکلیف ارز حاصل از صادرات خواهد شد. این سیاست‌های نادرست و هزینه تمام شده بالای تولید باعث شده تا توان صادراتی پایین آید و در بسیاری از فعالیت‌ها صادرات به صرفه نباشد و به دلیل سیاست‌هایی که منجر به عدم حمایت از صادرات شده، تجارت با کشورهای همسایه

نمودار ۲: مقایسه روند شامخ بخش صنعت

نیز محدود شده است.

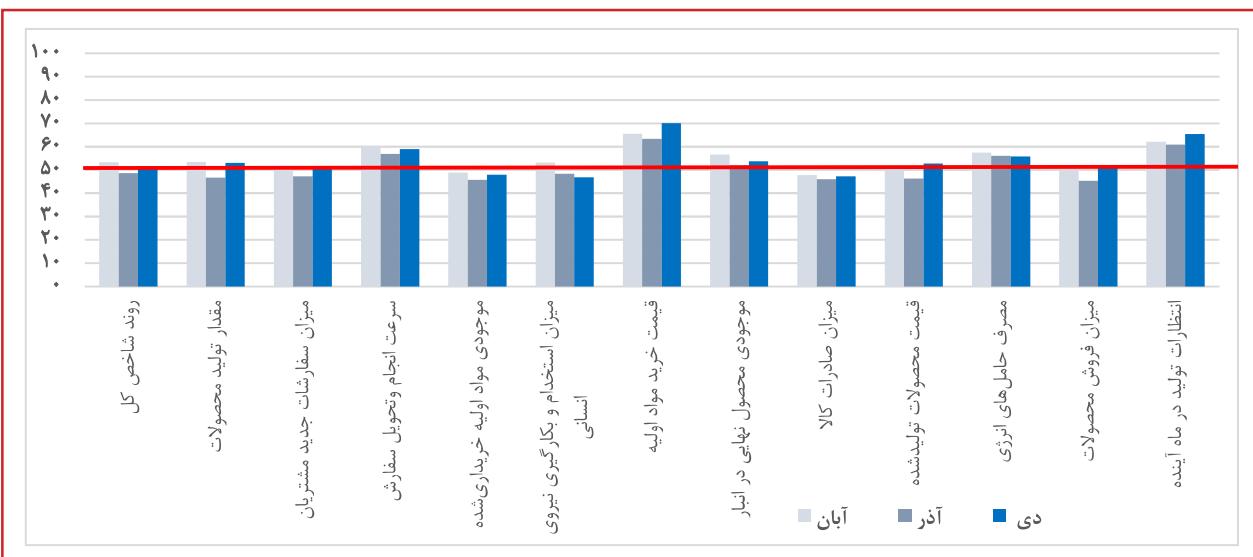
شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۱۷۰/۰) بیشترین مقدار ۷ ماهه از تیر ماه را به ثبت رسانده است. به دنبال نوسان نرخ ارز، افزایش هزینه نهاده های کارخانه ها بیشترین نرخ در ۷ ماه گذشته را داشته است. با دیگر فشارهای تورمی و افزایش قیمت نهاده ها، فشار هزینه را در سمت عرضه تحمیل کرده است. در چنین شرایطی علی رغم تقاضای ضعیف، شرکت ها که طی ماهه ای گذشته برای تقویت تقاضا قیمت های خود را کاهش داده بودند برای جبران هزینه های تولید، قیمت فروش محصولات (۵۶/۷۶) را اندکی افزایش دادند به طوری که بیشترین مقدار هفت ماه اخیر را به ثبت رسانده است.

در دی ماه شاخص میزان فروش محصولات (۵۵/۵۱) شرکت های تولیدی در مقایسه با ماه قبل که به شدت در رکود و کاهشی بوده اندکی افزایش و بهبود داشته و بعد از ۷ ماه متوالی روند کاهشی، برای اولین بار بالاتر از محدوده مرزی ۵۰ ثبت شده است. البته همچنان برخی از فعالیت های صنعتی همچنان با کاهش در فروش روبرو هستند. این افزایش ناشی از افزایش جزئی در سفارشات داخلی بوده و سفارشات خارجی همچنان با کاهش در فروش صادراتی مواجه هستند.

جدول ۲: شامخ صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) دی ۱۴۰۲

دی ۱۴۰۲	آذر ۱۴۰۲	آبان ۱۴۰۲	شاخص	
			شامخ کل صنعت	
۵۱/۶۵	۴۸/۶۱	۵۳/۲۳	مقدار تولید محصولات	مولفه های اصلی
۵۳/۰۲	۴۶/۶۶	۵۳/۳۶	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۵۱/۲۷	۴۷/۲۳	۵۱/۳۱	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۵۸/۹۳	۵۶/۸۱	۵۹/۸۸	موجودی مواد اولیه خریداری شده	
۴۷/۹۲	۴۵/۷۳	۴۸/۸۵	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۴۶/۸۹	۴۸/۴۲	۵۳/۱۶	قیمت خرید مواد اولیه	
۷۰/۰۱	۶۳/۳۱	۶۵/۵۱	موجودی محصول نهایی در انبار	
۵۳/۶۷	۵۲/۰۳	۵۶/۵۶	میزان صادرات کالا	
۴۷/۲۸	۴۶/۰۳	۴۷/۷۷	قیمت محصولات تولید شده	
۵۲/۷۶	۴۶/۲۳	۵۰/۹۲	صرف حامل های انرژی	مولفه های کمکی
۵۵/۷۱	۵۶/۰۷	۵۷/۴۲	میزان فروش محصولات	
۵۱/۵۵	۴۵/۲۷	۴۹/۸۲	انتظارات تولید در ماه آینده	
۶۵/۳۰	۶۰/۸۴	۶۲/۱۰		

نمودار ۳: مقایسه شاخص های بخش صنعت در سه ماه منتهی به دی ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید دی ۱۴۰۲

شاخص	مسانده استثنی و پلاستیک	مسانده لاستیک	منابع فراوردهای نفت و گاز	منابع نوادرشی	منابع نوادرشی سازی و تأمین	صنایع کاری غیرفلزی	صنایع غذایی	منابع نوادرشی شیمیایی	میزان میله‌گردانی	میزان تولید و ملک	پوشش چرم و پلاستیک	سازمان
	شاخص گروه											پوشش
۳۷/۵۰	۳۴/۱۷	۵۲/۸۴	۴۳/۰۸	۵۵/۲۱	۵۶/۵۵	۵۱/۸۳	۵۲/۸۸	۵۱/۴۶	۴۸/۰۶	۴۶/۸۸	۵۴/۸۱	شاخص گروه
۵۰/۰۰	۳۳/۳۳	۵۸/۶۲	۳۴/۶۲	۵۷/۴۵	۵۸/۱۱	۵۴/۴۴	۵۳/۸۵	۵۴/۱۷	۵۵/۵۶	۴۰/۶۳	۵۰/۰۰	مقدار تولید محصولات
۲۵/۰۰	۲۲/۲۲	۵۳/۴۵	۴۶/۱۵	۵۴/۲۶	۵۸/۱۱	۵۰/۰۰	۵۷/۶۹	۴۷/۹۲	۵۰/۰۰	۴۳/۷۵	۵۳/۸۵	میزان سفارشات جدید
۵۰/۰۰	۶۱/۱۱	۵۳/۴۵	۵۷/۶۹	۵۹/۵۷	۵۹/۴۶	۵۷/۷۸	۶۵/۳۸	۵۸/۳۳	۵۰/۰۰	۷۱/۸۸	۶۱/۵۴	سرعت انجام و تحويل سفارش
۱۶/۶۷	۳۳/۳۳	۵۱/۷۲	۵۰/۰۰	۵۶/۳۸	۵۴/۰۵	۴۲/۳۳	۳۸/۴۶	۴۳/۷۵	۵۰/۰۰	۴۶/۸۸	۶۱/۵۴	موجودی مواد اولیه
۴۱/۶۷	۳۳/۳۳	۴۴/۸۳	۳۴/۶۲	۵۰/۰۰	۵۱/۳۵	۵۱/۱۱	۴۲/۳۱	۵۲/۰۸	۳۳/۳۳	۴۰/۶۳	۵۳/۸۵	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۶۶/۶۷	۷۲/۲۲	۶۸/۹۷	۶۹/۲۳	۷۵/۵۳	۶۳/۵۱	۷۰/۰۰	۷۶/۹۲	۷۲/۹۲	۵۵/۵۶	۵۹/۳۸	۸۰/۷۷	قیمت خرید مواد اولیه
۴۱/۶۷	۶۱/۱۱	۴۸/۲۸	۳۸/۴۶	۵۲/۱۳	۵۶/۷۶	۵۶/۶۷	۶۱/۵۴	۵۶/۲۵	۳۸/۸۹	۴۶/۸۸	۶۹/۲۳	موجودی محصول (انبار)
۵۰/۰۰	۳۸/۸۹	۴۸/۲۸	۵۰/۰۰	۵۳/۱۹	۵۰/۰۰	۴۶/۶۷	۴۲/۳۱	۴۷/۹۲	۳۸/۸۹	۳۷/۵۰	۳۸/۴۶	میزان صادرات کالا
۵۸/۳۳	۵۰/۰۰	۴۸/۲۸	۴۲/۳۱	۵۸/۵۱	۵۰/۰۰	۶۰/۰۰	۳۸/۴۶	۵۸/۳۳	۵۵/۵۶	۴۶/۸۸	۵۷/۶۹	قیمت محصولات تولیدشده
۵۸/۳۳	۷۷/۷۸	۶۰/۳۴	۳۸/۴۶	۶۱/۷۰	۵۸/۱۱	۵۴/۴۴	۴۲/۳۱	۶۰/۴۲	۶۱/۱۱	۴۳/۷۵	۶۹/۲۳	صرف حامل‌های انرژی
۵۸/۳۳	۱۶/۶۷	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۵۷/۴۵	۵۶/۷۶	۴۴/۴۴	۵۳/۸۵	۵۰/۰۰	۶۱/۱۱	۴۶/۸۸	۵۷/۶۹	میزان فروش محصولات
۷۵/۰۰	۶۶/۶۷	۵۵/۱۷	۶۹/۲۳	۶۷/۰۲	۶۶/۲۲	۶۵/۵۶	۵۳/۸۵	۷۰/۸۳	۶۶/۶۷	۶۸/۷۵	۶۹/۲۳	انتظارات تولید در ماه آینده

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در دی ماه ۱۴۰۲ :

- ترجیح مواد اولیه در گمرک بسیار زمان‌بر و با موانع زیادی روبروست و عدم ترجیح مواد اولیه و قطعات از سوی گمرک، کمبود شدید مواد اولیه را بوجود آورده است از طرفی تخصیص ارز نیز برای واردات مواد اولیه به کندی صورت می‌گیرد. به عنوان نمونه مواد اولیه برای تولید از چین وارد شده و در گمرک ترجیح نمی‌شود. (صنایع شیمیایی، فلزی و ...)

- تداوم فرآیند طولانی تخصیص ارز و ترجیح از گمرک باعث کمبود مواد اولیه و به طبع آن تولید در ظرفیت‌های پایینتر از توان تولیدی و درنتیجه تعدیل نیروی کار شده است.

- به طور کلی کمبود نقدینگی و مشکل در تأمین مواد اولیه و همچنین کاهش شدید قدرت خرید و کمبود تقاضای مشتریان، منجر به تعدیل نیرو در شرکت‌ها شده است.

- به دلیل نوسان نرخ ارز، شرایط اقتصادی جامعه، پیش‌بینی انتظارات برای ماه آینده بسیار دشوار و حتی علی‌رغم نزدیک شدن به پایان سال، تاحدی بدینانه است و کسب و کارها پیش‌بینی می‌کنند دوباره با چالش‌های افزایش نرخ ارز و تأمین مواد اولیه و ... روبرو شوند.

- نوسان نرخ ارز باعث مشکل در زنجیره تأمین مواد اولیه شده و عرضه مواد اولیه توسط عرضه‌کنندگان انجام نمی‌شود.

- نارضایتی نیروی کار از حقوق و دستمزد و عدم تمایل به اشتغال با توجه به فشار هزینه‌های زندگی، باعث کاهش اشتغال شده است.

- صادرات به برخی از کشورهای همسایه محدود شده است و بسیاری از محصولاتی که قبلاً صادر می‌شدند، در حال حاضر امکان صادرات ندارند.

- تداوم کاهش قدرت خرید و تقاضای مشتریان در بازار، باعث ادامه رکود در بسیاری از رشته فعالیت‌ها شده است. (پوشش چرم، صنعت چوب، کاغذ و مبلمان و ...)

- مانع تراشی برای بخش خصوصی از اعطای مجوزها تا ایجاد مشکل در تأمین مواد اولیه به یکی از رویه‌های دائمی و چالش‌های همیشگی در بسیاری از کسب و کارها تبدیل شده است.

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌بابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سرعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌های شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب‌وکارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهنند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخ‌گویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. درنهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخ‌گویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعديل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ٪۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ٪۳۰)
۳. سرعت انجام و تحويل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ٪۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ٪۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ٪۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولید شده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شاخص در برخی از کشورها در ژانویه ۲۰۲۴

شاخص کل

آفریقای جنوبی
Jan.2023

نیجریه
Jan.2023

هنگ کنگ
Jan.2023

مصر
Jan.2023

عربستان
Jan.2023

سنگاپور
Jan.2023

چین
Jan.2023

ژاپن
Jan.2023

مالزی
Jan.2023

روسیه
Jan.2023

ترکیه
Jan.2023

آلمان
Jan.2023

ژاپن
Jan.2023

برزیل
Jan.2023

چین
Jan.2023

هند
Jan.2023

شاخص صنعت